

רבי חזקיה הוה אזיל מקפוטקיא ללוד. פגע ביה רבי ייסא. אמר לו, תמהני עליך שאתה לבד, שהרי שנינו שלא יצא אדם יחידי לדרך. אמר לו, תינוק אחד הלך עמי, והוא בא אחרי. אמר לו, ועל זה אני תמה, איך הולך עמך מי שלא תדבר עמו דברי תורה? שהרי שנינו, כל מי שהולך בדרך ואין עמו דברי תורה, מסתכן בנפשו. אמר לו, כך זה בודאי.

בינתיים הגיע אותו תינוק. אמר לו רבי ייסא, בני, מאיזה מקום אתה? אמר לו, מעיר לוד, ושמעתי שהאיש הזה החכם הולך לשם, וזמנתי עצמי לעבודתו וללכת עמו. אמר לו, בני, אתה יודע דברי תורה? אמר לו, אני יודע, שהרי אבי למד אותי בפרשת קרפנות, והרפנתי אֲזַנִי למה שִׁהִיה אומר עם אחי, שהוא גדול ממני. אמר לו רבי ייסא, בני, אמר לי.

פתח ואמר: ויבן נח מזבח לה' ויִקַּח מכל הבהמה הטהרה ומכל העוף הטהור ויעל עלת במזבח. ויבן נח מזבח - זהו המזבח שהקריב בו אדם הראשון. למה נח הקריב עולה, שהרי עולה לא עולה אלא בשביל הרהור ורצון הלב, ונח במה חטא? אלא נח הרהר ואמר: הרי הקדוש ברוך הוא גזר דין על העולם שיחרב, אולי משום שמציל אותי פקעה כל זכותי ולא תשאר לי זכות בעולם? מיד - ויבן נח מזבח לה'.

אותו מזבח שבו הקריב אדם הראשון היה. אם כך, אז למה ויבן? אלא משום שרשעי העולם גרמו שלא עמד במקומו. כיון שבא נח, כתוב בו ויבן ויעל עלת, כתוב עלת, אחד.

רבי חזקיה הוה אזיל מקפוטקיא ללוד. פגע ביה רבי ייסא. אמר ליה תוהנא עלך דאת בלחודך. דהא תנינן דלא יפוק בר נש יחידאי בארְחא. אמר ליה רביא חד אזיל בהדאי ואיהו אתי אבתראי. אמר ליה ועל דא תוהנא איך אזיל בהדרך מאן דלא תשתעי ביה מלי דאורייתא. דהא תנינן כל מאן דאזיל בארְחא ולאו עמיה מלי דאורייתא אסתכן בנפשיה. אמר ליה הכי הוא ודאי.

אדהכי מטא ההוא רביא. אמר ליה רבי ייסא ברי מאן אתר אנת. אמר ליה מקרפא ללוד ושמענא דהאי בר נש חפים אזיל תמן וזמינא גרמאי לפולחניה ולמיהה בהדיה. אמר ליה ברי ידעת מלי דאורייתא. אמר ליה ידענא דהא אפא הוה אוליה לי בפרשת קרפנות וארכינא אודנאי למאי דהוה אמר עם אחי דאיהו קשישא מנאי. אמר ליה רבי ייסא ברי אימא לי.

פתח ואמר ויבן נח מזבח לה' ויִקַּח מכל הבהמה הטהרה ומכל העוף הטהור ויעל עלות במזבח. ויבן נח מזבח, דא איהו מזבח דאקריב ביה אדם קדמא. נח (דף ע"א) אמאי קריב עולה. דהא עולה לא סלקא אלא בגין הרהורא ורעותא דלבא ונח במה חב. אלא נח הרהר ואמר הא קדשא בריך הוא גזר דינא על עולם דיתחרב, דילמא בגין דשזיב לי כל זכותא פקע לי ולא ישתאר לי זכו בעלמא. מיד ויבן נח מזבח לה'.

ההוא מזבח דאקריב ביה אדם הראשון הוה. אי הכי אמאי ויבן. אלא בגין דחייבי עלמא גרמו דלא קיימא בדוכתיה. כיון דאתא נח כתיב ביה ויבן. ויעל עלות עלת כתיב חדא. כתיב, (ויקרא א) עולה הוא

כתוב (ויקרא א) עלה הוא אשה ריח
ניחוח לה' [לעולם עלה עולה וכו'. אם]
עולה - עולה זכר ולא עולה
נקבה, שכתוב זכר תמים
יקריבנו. למה כתוב אשה, שהרי
אש צריכה להמציא שם?.

א"ל אף על גב שעולה נקרכת
זכר ולמקומה נקרכת, הנקבה
לא צריכה להפריד ממנו, אלא
עמה נקרב, בשביל לחבר זה עם
זה. שעולה הנקבה אל הזכר
להתחבר כאחד, ואף על גב
שאשה לשום אישים.

נח היה צריך להקריב עולה,
שהוא במקום של הזכר, עשה
אותו הקדוש ברוך הוא להתחבר
ולהכנס לתבה, ועל זה הקריב
עולה. עולה הוא אשה. אש ה'
שהתחבר [עמה] השמאל בנקבה.
שהרי [כל] נקבה מצד השמאל
באה, וזכר מצד הימין
בהתדבקות זה בזה, ולכן נקראת
[עולה] נקבה אשה. אשה - קשר
של האהבה שאוחזו בה השמאל
להעלותה למעלה ולהתקשר
כאחד, ולכן כתוב עלה הוא
אשה, הקשר של זכר ונקבה זה
עם זה.

וירח ה' את ריח הניחוח. וכתוב
אשה ריח ניחוח. אשה, כך
שמענו - עשן ואש מחברים
כאחד, שהרי אין עשן בלא אש,
כמו שכתוב (שמות יט) והר סיני
עשן כלו מפני אשר ירד עליו ה'
באש.

בא ראה, אש יוצאת מבפנים
והוא דק, ואוחז בדבר אחד
בחוז שאינו דק כך, ונאחזים זה
בזה, ואז עולה העשן. מה
הטעם? משום שהאש אוהזת
בדבר המתפעל, וסימן לדבר -
החטם שיוצא בו עשן מתוך אש.
ועל זה כתוב (דברים לג) ישימו
קטורה באפך. משום שחוזרת

אשה ריח ניחוח ל' (לעולם עולה סלקא דבר. אי) עולה
סלקא דבר ולא סלקא נוקבא דכתיב זכר
תמים יקריבנו. אמאי כתיב אשה דהא אש
בעי לאשתפחא תמן.

א"ל אף על גב דעולה אתקריב דבר.
ולאתריה אתקריב. נוקבא לא בעיא
לאתפרשא מניה, אלא בה אתקריב בגין
לחברא דא בדא. דסלקא נוקבא לגבי דכורא
לאתחברא כחדא. ואף על גב דאשה לשום
אישים.

נח אצטרף ליה למקרב עולה. דאיהו באתר
דדכורא. עבד ליה קדשא בריה הוא
לאתחברא ולא עלאה בתיבה. ועל דא אקריב
עולה. עולה הוא אשה. אש ה' דאתחבר (בה)
שמאלא בנוקבא. דהא (כל) נוקבא מסטרא
דשמאלא קא אתיא ודכורא מסטרא דימינא
באתדבקותא דא בדא. ובגין כך אקרי (עולה)
נוקבא אשה. אשה קטירו דרחימו דאחיד בה
שמאלא לסלקא לה לעילא ולא תקשרא
כחדא. ובגין כך (ר"א כתיב) עולה הוא אשה.
קשירו דזכר ונוקבא דא בדא :

וירח יי את ריח הניחוח. וכתיב אשה ריח
ניחוח. אשה הכי שמענא תננא ואשא
מחברין כחדא. דהא לית תננא בלא אשא
כמה דכתיב (שמות יט) והר סיני עשן כלו מפני
אשר ירד עליו יי באש.

תא חזי, אש נפיק מלגיו ואיהו דק. ואחיד
במלה אחרא לבר דלאו איהו דק הכי
ואתאחדן דא בדא וכדין תננא סלקא. מאי
טעמא בגין דאתאחיד אשא במלה דרגיש.
וסימניה חוטמא דנפיק ביה תננא מגו אשא.
ועל דא כתיב (דברים לג) ישימו קטורה באפך.
בגין דאהדר אשא לאתריה. וחוטמא